

Iris en water: de magische combinatie?

Irissen kunnen op water worden gebroeid. Uit eerder onderzoek (op het LBO) bleek dat op water geproduceerde irissen beter open komen op de vaas met bovendien een langer vaasleven.

Wateririssen waren echter steeds lichter van gewicht en korter. Bovendien waren de stengels steeds korter dan het blad, zodat de bloemen er "ruig" uitzagen. Toch kan voor bedrijven met waterbroei van tulpen een teelt irissen na het broeiseizoen (april - juni) en/of voor het broeiseizoen uit (augustus - november) een meer egale arbeidsfilm en een betere benutting van kas en waterinstallatie betekenen. Ook voor jaarrondtelers van irissen kan waterbroei de mogelijkheid zijn om los van de grond te telen met minder grondgebonden problemen waardoor bespaard kan worden op bestrijdingsmiddelen.

Op Proeftuin Zwaagdijk is de waterbroei van irissen bij de kop gepakt en is in augustus een proef gestart met medewerking van Bot BV, CNB en Bloemenveiling Aalsmeer (VBA). Doel van de proef was de plantkwaliteit van wateririssen te verbeteren en een, met de vollegrond vergelijkbare, iris te telen.

Proefopzet

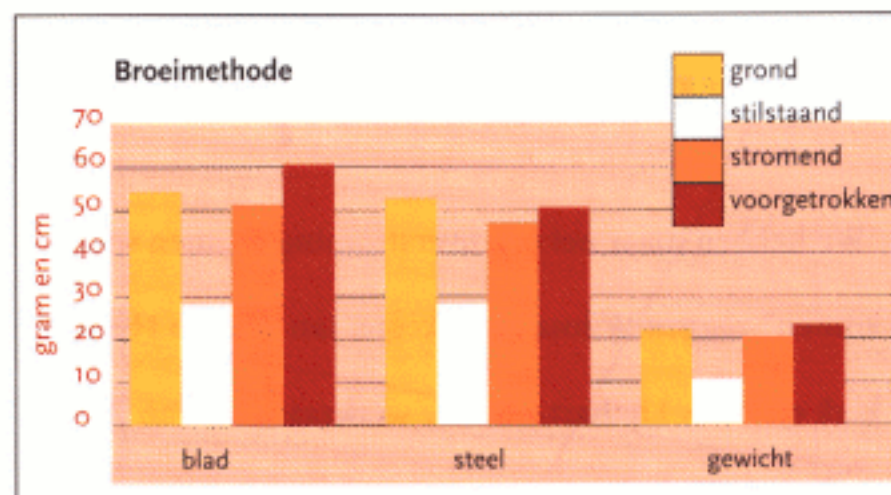
In de proef werden 3 cultivars gebruikt: Blue Magic, Blue Diamond en Apollo. Deze cultivars werden op Proeftuin Zwaagdijk in bakken met potgrond, op stilstaand water en op stromend water en in de praktijk in de vollegrond (als referentie) geplant.

Er werd gekeken naar:

- Vergelijking stilstaand water en stromend water met vollegrond
- Watertemperatuur: Relatief koud water (12°C) werd vergeleken met relatief warm water (15°C) en een aflopend temperatuurregime dat de ingestelde kastemperatuur volgde.
- EC in het water: De gehanteerde EC's waren 1,0 en 1,5 mS.
- Voortrekken in een cel/bewortelingsruimte (verkorten van de kasperiode).

Resultaten

De proef is gestart op 18 augustus 1999. Op deze datum werd Blue Magic geplant. De cultivars Apollo en Blue Diamond werden op 27 augustus geplant. Gedurende de maanden augustus en september zijn de temperaturen in de kas hoog geweest. Dit had gevolgen voor de kwaliteit van de irissen. De langste irissen werden geteeld in de vollegrond van de kas, de kortste (met ook het meeste uitval) op stilstaand water. Stromend water gaf ca 10 cm kortere planten dan vollegrond maar met voortrekken werd het verschil verkleind tot een paar centimeter (zie grafiek).

Grafiek 1. Gewicht, blad- en steellengte gemiddeld over alle cultivars

De temperatuur van het water had geen betrouwbaar effect op de lengte van de irissen. Voortrekken in een cel bij 15°C gaf in deze proef gemiddeld over alle cultivars meer lengte en gewicht dan meteen opplanten. Voortrokken Blue Magic werd 5 cm langer en 4 gram zwaarder dan niet voortrokken, bij Blue Diamond en Apollo was dat verschil 2 tot 4 cm en 2 gram. De voortrokken irissen waren wel ruiger (langer blad). Van alle behandelingen zijn ook uitbloei monsters genomen. Hier waren de verschillen klein. Bij Blue Magic bleek dat en derde deel slecht open kwam (zie tabel 1).

Tabel 1. Uitbloeiresultaten

methode	houdbaar- heid	% open	% half open	% slecht open
stilstaand water	5,6	93	5	3
stromend water	5,8	84	12	5
vollegrond kas	6,3	67	0	33
wel voortrekken	5,8	85	10	5
niet voortrekken	5,8	86	8	6

De houdbaarheid was 5 (Blue Magic) tot 6 dagen (Apollo, Blue Diamond). Ook op Bloemenveiling Aalsmeer (VBA) zijn irissen (Blue Magic en Blue Diamond) van water in het testcentrum neergezet en vergeleken met irissen uit de vollegrond. Ook hier bleek Blue Magic van water beter open te komen dan van de grond.

Conclusies

Het blijkt mogelijk om op water irissen met een vergelijkbaar gewicht als op de grond te telen. Over het algemeen blijven ze iets korter dan de vollegrond. Wanneer eerst wordt voortrokken zijn de verschillen uiterst klein (circa 4 procent). Irissen van water zijn ruiger dan grondirissen, vooral wanneer ze zijn voortrokken. Het blad is langer dan de bloemsteel. Door een aanpassing in de preparatie (gericht op minder bladvorming) is dit te verbeteren. Voortrekken had in deze proef een positief effect op de kwaliteit van de irissen. De EC en de temperatuur van het water hadden geen invloed op de kwaliteit en gaven geen verschillen. In de uitbloei bleek dat irissen van water niet altijd 100 procent open komen. Het is echter wel veel beter dan de vollegrond.